

слухати важкий рок, а вона – тягати важкі камінці. Я сучасний Homo Sapiens, а вона – неандерталка, але я переконаний, що ми подолаємо всі труднощі, якщо постараємось. – переклад Оксани Кравець). Цікавою є гра слів *rock music – music of rocks*, яка базується на омонімії і зворотному паралелізмі. У перекладі гра слів передана за допомогою полісемії прикметника *важкий*.

Оповідання Джона Апдайка “*Oliver’s Evolution*” базується на прийомі градації, яка розгортається протягом всього тексту. Слабкий, хворобливий хлопчик мужніє, особливо коли відчуває відповідальність за дітей. Оповідання завершується розгорнутою метафорою: *Oliver has grown broad, and holds the two of them at once. They are birds in a nest. He is a tree, a sheltering boulder.* У перекладі метафора, яка створює значний прагматичний ефект, виражає ідею мужності, передана повністю. (переклад Ольги Костюк).

Таким чином, одна з особливостей творів flash fiction – полісемантичні заголовки і сильні кінцівки, які мають позитивну прагматичну спрямованість.

*Мацієвська Анастасія Володимирівна,
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича*

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ЕМОТИВНОГО КОМПОНЕНТУ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

Дослідження технік та прийомів перекладу, що уможливають досягнення адекватності у процесі відтворення оригіналу за допомогою засобів іноземної мовної системи не втрачає актуальності. Особливо детально це питання вивчається у рамках художнього перекладу. На відміну від технічного перекладу, де ґрунтовне знання абсолютних еквівалентів низки термінів та понять фактично є ключем до успішного виконання перекладацького завдання, художній переклад, а особливо його стилістична грань, може видатися перекладачеві непроникним сплетінням стилістичних фігур та емоційно насичених фрагментів. У попередньому дослідженні, ми розглядали перифраз як продуктивний засіб адекватного відтворення емоцій [3, с. 109]. Наразі маємо на меті висвітлити поняття вербалізації з точки зору практики перекладу емоцій героїв художніх творів.

Як зазначає О. В. Борисова, під поняттям міжмовної трансформації вербалізації розуміють граматичну перекладацьку трансформацію, яка полягає у перекладі певного елемента оригіналу за допомогою дієслова [1, с. 17]. Існує низка причин, які зумовлюють застосування цього прийому у художньому англійсько-українському перекладі. У першу чергу, в основі цього можуть лежати певні розбіжності між системами мов оригіналу та перекладу, що відбивається у розмаїтті засобів вербалізації. З точки зору граматики, відмінності часто можна спостерігати у формах дієслів, синтаксичних особливостях утворення словосполучень та речень, вживанні еквівалентних конструкцій, наявних в обох мовах. Важливо враховувати, що іноді у мові

перекладу можуть бути відсутні граматичні форми, еквівалентні вжитим в оригіналі. Також мають місце такі лексичні причини, як розбіжності у мовній картині світу, полісемія як англійської, так і української лексики, відсутність у мові перекладу відповідників певних неологізмів, термінів або слів-реалій [1, с. 19].

Оскільки наше практичне дослідження фокусується на вивченні особливостей функціонування вербалізації у перекладі емоцій героїв художніх творів, варто наголосити, що застосування цього перекладацького прийому також може бути зумовлене стилістичними причинами: прагненням зберегти експресивність та стилістичне забарвлення оригіналу, відтворити комунікативну інтенцію автора тощо. Варто додати, що проблематичним може видатися відтворення певних фразеологічних одиниць та сталих мовних зворотів, які досить часто зустрічаються в описах емоційного стану персонажа. Коли у мові перекладу бракує влучних відповідників, трансформація є одним із оптимальних засобів досягнення адекватності. Беручи до уваги той факт, що художній переклад вважається одним із видів творчої діяльності, застосування такого прийому як вербалізація також може бути зумовлене індивідуальним баченням перекладача. У цьому зв'язку О. В. Борисова стверджує, що можна виокремити два типи трансформації вербалізації: 1) трансформація вербалізації при перекладі експліцитних слів та словосполучень; 2) трансформація вербалізації при експлікації імпліцитних дієслівних сем. До першого типу відносяться вербалізація іменників, прикметників, форм дієслова та прислівників; а до другого – структурна та контекстуальна експлікація-вербалізація [2, с. 337]. У роботі пропонуємо розглянути специфіку застосування трансформації вербалізації у перекладі емоцій протагоніста у романі “Диво” Д. Стіл.

He found himself torn between missing the comforts of the Victory and her crew, and excitement over the boat he was planning to see in the morning [5, с. 21]. – *Він відчував, що, з одного боку, вже сумує за “Вікторі” та її командою, а з іншого – його дуже хвилює зустріч із новою яхтою завтра вранці* [4, с. 23]. Вербалізацію для відтворення емоційного стану протагоніста застосовано у випадку перекладу герундія “missing” та іменника “excitement.” Спроба зберегти структуру оригінального речення призвела би до надмірності висловлення та зробила би цей фрагмент тексту складним для сприйняття. Запропонований переклад адекватно відтворює зміст авторського висловлення, чітко передає емоції головного героя та комунікативну інтенцію оригіналу.

He still missed Jane, but differently. He felt more at peace now [5, с. 132]. – *Він усе ще сумував за Джейн, але вже по-іншому. Він дедалі більше заспокоювався* [4, с. 133]. У поданому прикладі трансформацію вербалізації застосовано для перекладу словосполучення “felt more at peace.” Таке перекладацьке рішення є виправданим та влучним, оскільки уможливорює точне та вдале відтворення емоцій головного героя. Отже, можна зробити висновок, що трансформація вербалізації є продуктивним засобом перекладу емоційно насичених фрагментів художнього тексту, оскільки уможливорює досягнення

критерію адекватності та допомагає реалізувати авторську інтенцію і його вплив на іншомовного реципієнта.

Література

1. Борисова О. В. Причини та види трансформації вербалізації при перекладі з англійської мови на українську / О. В. Борисова // Проблеми семантики слова, речення, тексту. Збірник наукових праць. – К.: Вид.центр КНЛУ. – 2003. – № 9. – С. 16-21.
2. Борисова О. В. Частотні види трансформації вербалізації при перекладі / О. В. Борисова // Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна. – Харків: Константа. – 2002. – № 567 – С. 334-339.
3. Мацієвська А. В. Особливості застосування перифразу при перекладі емоцій / А. В. Мацієвська // “Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики”. – Чернівці: Видавничий дім «РОДОВІД», 2015. – С. 106 – 116.
4. Стіл Д. Диво: пер. з англ. та передмова Є Кононенко. – Харків.: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2008. – 176 с.
5. Steel Danielle Miracle / Danielle Steel. – NY.: Random House, 2005. – 192 p.

*Ничко Оксана Яромирівна,
Тернопільський національний економічний університет*

DECODING FOREIGN TEXT ISSUES AND COMPREHENSION STRATEGIES AS A FOUNDATION TO READING SUCCESS

Reading is the product of two cognitive elements and processes: language comprehension and decoding. The most mundane form of language comprehension is explicit comprehension—the listener merely understands what is explicitly stated. The listener may not draw any inferences or elaborate on what is said, but at least the listener understands what is specifically stated [5].

Decoding generically refers to the student’s ability to recognize and process written information. The process is far from being straightforward. Initially it is highly contextualized. Farther it is transformed into “sight-word reading” – inability to make sense of unfamiliar words or being outside the student’s sight vocabulary. Being advanced in this technique involves using the conventions of written language to “sound out” or “decipher” words – no limit to the number of words created or read [6].

Thus, decoding text appropriately engages correctly recognizing irregular or exception words within one’s vocabulary and pronouncing unfamiliar words in a way consistent with the conventions of written language [4].

The text tends to impose its system of symbols and codes upon the audience and the latter takes the same approach towards the text. During the process of coding and decoding the text information might be transformed [3, p. 309-318].